
Vergaderjaar 2020–2021

35 850 XIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	5
1	Leeswijzer	5
2	Beleid	8
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	8
3	Beleidsartikelen	12
3.1	Beleidsartikel 1 Goed functionerende economie en markten	12
3.2	Beleidsartikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei	15
3.3	Beleidsartikel 3 Toekomstfonds	24
3.4	Beleidsartikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering	27
3.5	Beleidsartikel 5 Een veilig Groningen met perspectief	34
4	Niet-beleidsartikelen	38
4.1	Artikel 40 Apparaat Kerndepartement	38
4.2	Artikel 41 Nog onverdeeld	40
5	Agentschappen	41
5.1	Agentschap Telecom (AT)	41
5.2	Dienst ICT Uitvoering (DICTU)	43
5.3	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)	45

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen betreffende het Time out Arrangement Krediet (TOA-krediet), de Tegemoetkoming vaste lasten (TVL), Tegemoetkoming starters, Tegemoetkoming vaste lasten Caribisch Nederland, Subsidie continuïteit bruine vloot en de uitvoeringskosten van RVO voor de TVL, die in deze eerste suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform [lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016](#). Voor de spoedeisende karakter van de bovengenoemde maatregelen en het verwerken daarvan in deze eerste suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de Kamerbrief Uitvoering referentiesystematiek van de TVL van 17 mei 2021 (Kamerstuk [35 420, nr. 270](#)), de Kamerbrief [Toetsingskader TOA-krediet](#) van 21 mei 2021, de Kamerbrief [Het steun- en herstelpakket in het derde kwartaal van 2021](#) van 27 mei 2021 en de Kamerbrief [Tijdelijke subsidieregeling continuïteit bruine vloot](#) van 27 mei 2021.

Vanwege de spoedeisende coronamaatregelen zijn in de periode december 2020 tot en met april 2021 zeven incidentele suppletoire begrotingen over het begrotingsjaar 2021 naar de Tweede Kamer verzonden. De behandeling in de Staten-Generaal heeft nog niet plaatsgevonden. Om deze reden is de in de begrotingsstaat opgenomen stand nog niet door de beide Kamers bekrachtigd. Vanwege de snelle opeenvolging van begrotingswetsvoorstellen, om het budgetrecht van de Staten-Generaal te waarborgen, bevat de kolom 'vastgestelde begroting' zowel de vastgestelde stand bij ontwerp-begroting als de mutaties die bij incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

S.A. Blok

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Opbouw 1^e suppletoire begroting 2021

Deze 1^e suppletoire begroting geeft een geactualiseerd beeld van de begrotingsuitvoering 2021. Onderdeel B, de begrotingstoelichting, is als volgt opgebouwd:

1. Leeswijzer met onder andere een overzicht van de coronamaatregelen die op de begroting van het Ministerie van EZK zijn opgenomen.
2. Overzicht belangrijkste suppletoire uitgaven- en ontvangstenmutaties. De belangrijkste verplichtingenmutaties zijn toegelicht in de artikelen.
3. De beleidsartikelen. Voor ieder beleidsartikel is de tabel «Budgettaire gevolgen van beleid» opgenomen. Hierin zijn de begrotingsmutaties voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten weergegeven.
4. De niet-beleidsartikelen. In de budgettaire tabellen zijn de begrotingsmutaties voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten opgenomen.
5. De agentschappen. In deze 1^e suppletoire begroting zijn de aanpassingen in de agentschapsparagrafen van de Agentschap Telecom (AT), de Dienst ICT Uitvoering (DICTU) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) opgenomen.

Ondergrenzen toelichtingen

Voor het toelichten van de begrotingsmutaties zijn in deze eerste suppletoire begroting de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

Overzicht coronamaatregelen

Hieronder een overzicht van de coronamaatregelen met daarin de coronagerelateerde uitgaven vanuit de begroting van het Ministerie van EZK. Een uitgebreid overzicht is te vinden op [Overheidsfinancien in coronatijd](#) op [Rijksfinancien.nl](#).

Tabel 2 Overzicht coronamaatregelen (bedragen x € 1 mln)

Artikel	Naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2021	Bedrag uitgaven 2021	Bedrag ontvangsten 2021	Relevante Kamerstukken
1	Telecom Caribisch Nederland	3	3		Kamerstuk 35 420, nr. 25 , Kamerstuk 35 420, nr. 105
2	Noodloket (TOGS)	2	2		Kamerstuk 35 420, nr. 2 , Kamerstuk 35 420, nr. 16 , Kamerstuk 35 420, nr. 217
2	Tegemoetkoming vaste lasten (TVL)	8.684	8.684		Kamerstuk 35 420, nr. 38 , Kamerstuk 35 420, nr. 42 , Kamerstuk 35 420, nr. 81 , Kamerstuk 35 420, nr. 105 , Kamerstuk 35 420, nr. 214 , Kamerstuk 35 420, nr. 217 , Kamerstuk 35 420, nr. 226 , Kamerstuk 35 420, nr. 237 , Kamerstuk 35 420, nr. 247 , Kamerstuk 35 420, nr. 248 , Kamerstuk 35 420, nr. 270 , Kamerbrief Het steun- en herstellpakket in het derde kwartaal van 2021 , Kamerbrief Tijdelijke subsidieregeling continuïteit bruine vloot
2	Omscholing naar tekortsectoren	38	38		Kamerstuk 35 420, nr. 105
2	Tegemoetkoming vaste lasten starters	90	90		Kamerstuk 35 420, nr. 217
2	Steunmaatregel mobiliteitscluster	150	30		Kamerstuk 35 420, nr. 248
2	Tijdelijke regeling subsidie evenementen COVID-19 (TRSEC)	385	325		Kamerstuk 35 420, nr. 217
2	Bedrijfssteun	401	560	49	Kamerstuk 35 420, nr. 72 , Kamerstuk 35 420, nr. 105 , Kamerstuk 35 420, nr. 252
2	Qredits	270	90		Kamerstuk 35 420, nr. 2 , Kamerstuk 35 420, nr. 16 , Kamerstuk 35 420, nr. 105 , Kamerstuk 35 420, nr. 217 , Kamerbrief Toetsingskader TOA-krediet ,
2	BMKB-Corona	735			Kamerstuk 35 420, nr. 1 , Kamerstuk 35 420, nr. 16
2	Klein Krediet Corona (KKC)	250		100	Kamerstuk 35 420, nr. 31
2	GO-Corona	2.100	225		Kamerstuk 35 420, nr. 2 , Kamerstuk 35 420, nr. 16
2	Herstructurering winkelgebieden en binnensteden	30	9		Kamerstuk 31 757, nr. 105
2	Groefaciliteit	50	50		Kamerbrief Het steun- en herstellpakket in het derde kwartaal van 2021
2	FieldLab Evenementen en Fieldlab Café's	3	3		Kamerstuk 25 295, nr. 1178
2	Bijdrage RVO.nl	56	56		Kamerstuk 35 420, nr. 2 , Kamerstuk 35 420, nr. 38 , Kamerstuk 35 420, nr. 105 , Kamerstuk 35 420, nr. 217 , Kamerstuk 35 420, nr. 248
3	Versterken fondsvermogen Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen	150	150		Kamerstuk 35 420, nr. 105

Artikel	Naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2021	Bedrag uitgaven 2021	Bedrag ontvangsten 2021	Relevante Kamerstukken
3	Corona Overbruggingslening (COL)	18	33		Kamerstuk 35 420, nr. 16 , Kamerstuk 35 420, nr. 38 , Kamerstuk 35 420, nr. 42
3	Dutch Future Fund	25	25		Kamerstuk 33 009, nr. 96
3	Deep Tech Fund	175	175		Kamerstuk 33 009, nr. 96
3	Fonds Alternatieve Financiering	50	50		Kamerstuk 33 009, nr. 96
4	Verlaging netbeheertarief Caribisch Nederland	8	8		Kamerstuk 35 420, nr. 25 , Kamerstuk 35 420, nr. 105

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2021

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2021 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2021
Vastgestelde begroting 2021 na ISB's		14.326.422
Belangrijkste suppletoire mutaties		
Urgendmaatregelen Industrie	2	27.000
Groefaciliteit	2	50.000
Tegemoetkoming vaste lasten	2	2.013.000
Eindejaarsmarge Toekomstfonds	3	97.047
Toekomstfonds Corona	3	108.259
ISDE-regeling	4	24.000
SDE+	4	441.673
WarmtelinQ	4	35.000
Bijdrage aan Nuclear Research Group (NRG)	4	24.695
Verduurzamingsopgave: waardevermeerderingregeling	5	51.533
Vergoeding voor schades en waardedalingen in Groningen	5	624.455
Loon- en prijsbijstelling	41	46.050
Overige mutaties		118.924
Stand 1^e suppletoire begroting 2021		17.988.058

Toelichting

Urgendmaatregelen Industrie

De verhoging van € 27 mln heeft betrekking op het actieplan procesefficiency en energiebesparing (€ 50 mln), de ODE-compensatie voor de industrie (€ 14 mln) en specifieke maatregelen (€ 17 mln) en een kasschuif ten behoeve van de uitfinanciering van de Versnelde klimaatinvesteringen Industrie (VEKI-regeling) (- € 53,6 mln).

Groefaciliteit

In het kader van een initiatief van de banken voor een Dutch Post-Covid Growth Fund, waarvoor de Groefaciliteit zal worden ingezet, is een kasbuffer beschikbaar gesteld van € 50 mln.

Tegemoetkoming vaste lasten

Het budget voor de TVL wordt verhoogd met € 2,013 mld als gevolg van: 1) de verlenging van de huidige opzet van de TVL in het derde kwartaal van 2021 (€ 1,75 mld); 2) de keuze in de TVL Q2 2021 voor aanvragers tussen het reguliere referentiekwartaal Q2 2019 en de optie Q3 2020 (€ 265 mln waarvan € 90 mln wordt gedekt door een overboeking van het budget voor de separate startersregeling); 3) het verhogen van het subsidieplafond voor grote ondernemingen in de TVL voor het tweede kwartaal van 2021 van € 600.000 naar € 1,2 mln (€ 70 mln); 4) ondersteuning van de bruine vloot (€ 8 mln); 5) verlenging TVL Caribisch Nederland in het derde kwartaal van 2021 (€ 10 mln).

Eindejaarsmarge Toekomstfonds

De niet benutte middelen van het Toekomstfonds in 2020 worden conform de fondsconstructie toegevoegd aan het budget voor 2021. Het betreft begrotingsgeld voor onder meer Fund to Fund, Kapitaalverstrekking aan Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen, Smart industries, Fundamenteel en Toegepast onderzoek, Thematische Technology Transfer, RegMed XB, de Seed Capital regeling, Vroege Fase financiering en Startups/MKB.

Toekomstfonds Corona

De niet benutte middelen van € 33,3 mln voor de Corona Overbruggingslening (COL) en € 75 mln voor versterken fondsvermogen Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen worden conform de fondsconstructie aan het budget voor 2021 toegevoegd.

ISDE

Het Ministerie van BZK hevelt € 24 mln over naar het ISDE-budget voor de subsidiering van de aansluiting van particuliere koopwoningen op een warmtenet.

SDE+

Door de lage energieprijzen en daarmee door de hogere subsidie-uitgaven voor de SDE+, is er sprake van een tekort op de kasuitgaven op lopende SDE+-subsidies. Daarnaast is SDE+-budget nodig voor de subsidie voor het volledig stoppen met kolen in een kolencentrale, als onderdeel van het Urgenda-maatregelenpakket. Het totale tekort op het SDE+-budget van € 461 mln wordt grotendeels gedekt door een onttrekking aan de reserve duurzame energie. Uit het opgehoogde SDE+-budget is € 17,9 mln overgeheveld naar de IenW-begroting voor uitgaven van het Maritiem Informatievoorzieningen Servicepunt (MIVSP) in 2020 en € 1,4 mln naar het RVO-uitvoeringsbudget ter dekking van de hogere uitvoeringskosten van de SDE+ en de ISDE.

WarmtelinQ

Voor een investering in het warmtetransportnetwerk (WarmtelinQ) tussen Rotterdam en Den Haag, en een aftakking naar de regio Leiden (WarmtelinQ+), wordt in 2021 € 35 mln, in 2022 € 50 mln en in 2023 € 37,5 mln beschikbaar gesteld.

Bijdrage aan Nuclear Research Group (NRG)

De kosten voor het verwerken en afvoeren van het radioactief afval en de ontmanteling van gebouwen bij NRG in Petten vallen € 24,7 hoger uit dan geraamd.

Verduurzamingsopgave: waardevermeerderingsregeling

De middelen voor de waardevermeerderingsregeling kennen een 100% eindejaarsmarge. Daarom worden de niet benutte middelen uit 2020 (€ 2,5 mln) doorgeschoven naar 2021. Vanwege het grotere verbruik van de waardevermeerderingsregeling is het budget van € 14,2 mln uit 2022 naar 2021 geschoven. Daarnaast is € 34,9 mln overgeheveld uit de risicoreservering voor Groningen op de aanvullende post om de regeling tot en met oktober 2021 te kunnen voortzetten.

Vergoedingen voor schades en waardedalingen in Groningen

Naar aanleiding van de aangepaste ramingen van het IMG wordt het budget in 2021 voor schadebetalingen met € 225 mln en voor vergoeding waardedaling met € 270 mln verhoogd. Als gevolg van de stijging van de schadeafhandelingen en hogere uitgaven voor de vergoedingen van waardedaling nemen de uitvoeringskosten voor de schadeafhandeling met € 129 mln toe.

Loon- en prijsbijstelling

Bij Voorjaarsnota 2021 is loon- en prijsbijstellingstranche 2021 voor EZK uitgedeeld. De loonbijstelling betreft de vergoeding voor de stijging van de contractloonontwikkeling en de stijging van de sociale lasten en pensioenpremies voor de overheidswerkgevers. De prijsbijstelling betreft de verwerking van de stijging van de diverse prijsindexen.

Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2021

Tabel 4 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2021 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2021
Vastgestelde begroting 2021 na ISB's		4.824.359
Belangrijkste suppletoire mutaties		
Onttrekking begrotingsreserve Klein Krediet Corona	2	100.000
Onttrekking begrotingsreserve duurzame energie	4	447.891
Vergoeding voor schades en waardedalingen in Groningen	5	789.326
Overige mutaties		- 12.792
Stand 1^e suppletoire begroting 2021		6.148.784

Toelichting

Onttrekking begrotingsreserve Klein Krediet Corona

Naar aanleiding van de herijking van de kasbuffer van Klein Krediet Corona wordt € 100 mln onttrokken aan de begrotingsreserve Klein Krediet Corona.

Onttrekking begrotingsreserve duurzame energie

Aan de begrotingsreserve wordt bijna € 448 mln meer onttrokken dan oorspronkelijk begroot, deels om de tekorten op de uitfinanciering van de lopende SDE+ subsidies te dekken en deels om middelen te reserveren voor het volledig stoppen met kolen in een kolencentrale, als onderdeel van het Urgenda maatregelenpakket. Zie toelichting bij de SDE+ uitgaven.

Vergoedingen voor schades en waardedalingen in Groningen

Dit betreft een bijstelling van de ontvangsten van de NAM, die samenhangen met de uitgaven voor de schadeafhandeling (€ 350 mln), de vergoeding waardedaling (€ 321 mln) en met de uitgaven voor de uitvoeringskosten (€ 118 mln). De ontvangsten lopen niet geheel gelijk met de uitgaven omdat rekening is gehouden met het verwachte ritme van declareren bij de NAM.

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1 Goed functionerende economie en markten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 Goed functionerende economie en markten (Eerste suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletore begroting (4)	Stand 1° suppletore begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	280.737	1.500	282.237	11.750	293.987	6.070	6.056	7.014	5.679
Uitgaven	239.028	1.500	240.528	11.775	252.303	6.095	6.031	6.664	5.564
Subsidies (regelingen)	8.000	0	8.000	800	8.800	0	0	0	0
Cyber security	0		0	800	800				
Subsidiemaatregel telecom Caribisch Nederland (Corona)	3.000		3.000		3.000				
EU-cofinanciering Digital Europe	5.000		5.000		5.000				
Opdrachten	24.964	1.500	26.464	- 4.143	22.321	95	- 80	- 55	- 1.155
Onderzoek&opdrachten	1.649	1.500	3.149	- 972	2.177	210	60	60	60
Beleidsvoorbereiding en evaluaties Veiligheid en Frequenties	5.295		5.295	117	5.412				
Digital trust centre	2.532		2.532	- 1.900	632	- 1.100	- 1.100	- 1.100	- 1.100
Cyber security	6.526		6.526	- 1.415	5.111	- 465	- 490	- 465	- 115
ICT beleid	7.962		7.962	- 1.072	6.890	- 50	- 50	- 50	
CSIRT - DSP	1.000		1.000	- 650	350				
Nationaal Groeifonds	0		0	1.249	1.249				
Vervolgprogramma beter aanbesteden	0		0	500	500	1.500	1.500	1.500	
Bijdrage aan agentschappen	37.115	0	37.115	7.491	44.606	2.547	2.847	2.847	2.847
Bijdrage RVO.nl	11.232		11.232	2.157	13.389				
Bijdrage Agentschap Telecom	25.883		25.883	5.334	31.217	2.547	2.847	2.847	2.847
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	164.983	0	164.983	7.627	172.610	3.453	3.264	3.872	3.872
Bijdrage Metrologie	9.741		9.741	6.205	15.946	1.205	1.205	1.205	1.205
Raad voor de Accreditatie	271		271		271				
Bijdrage ACM	761		761		761				
Bijdrage aan het CBS	154.210		154.210	1.422	155.632	2.248	2.059	2.667	2.667
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	3.966	0	3.966	0	3.966	0	0	0	0
Bijdrage Nederlands Normalisatie Instituut	1.171		1.171		1.171				
Bijdrage aan internationale organisaties	2.795		2.795		2.795				
Ontvangsten	439.858	0	439.858	0	439.858	0	0	0	0
Ontvangsten ACM	162		162		162				
Ontvangsten High Trust	30.200		30.200		30.200				

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	280.737	1.500	282.237	11.750	293.987	6.070	6.056	7.014	5.679
Diverse ontvangsten	409.496		409.496		409.496				

Tabel 6 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	280.737	1.500	282.237	11.750	293.987	6.070	6.056	7.014	5.679
<i>waarvan</i> garantieplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	280.737	1.500	282.237	11.750	293.987	6.070	6.056	7.014	5.679

Budgetflexibiliteit

Het percentage juridisch verplicht is 92%, 2% hoger dan bij de ontwerpbe-
grotting 2021. Dit heeft te maken met reeds aangegane verplichtingen bij o.a.
de onderzoeksbudgetten en de subsidie regeling telecom Caribisch
Nederland.

Toelichting

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingbudget met € 11,7 mln wordt onder meer
veroorzaakt door de bijdrage aan Agentschap Telecom.

- Voor € 1,9 mln heeft dit te maken met kosten voor de uitvoering van
een aantal wettelijke taken, conform de uitvoeringswet cyberbeveili-
gingsverordening. Deze wet geeft invulling aan een Europese
verordening en belegt meerdere uitvoerende en handhavende taken bij
Agentschap Telecom. Deze taken starten in 2021.
- Tevens is de bijdrage opgehoogd met € 1,6 mln om het budget op het
niveau te brengen van de jaarlijkse opdracht.
- In verband met de aanstaande verhuizing van het Agentschap is de
bijdrage met een bedrag van € 1,8 mln verhoogd.

Tevens is de bijdrage aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
opgehoogd met € 2,2 mln, met name voor de opdrachten Digital Gateway,
Wibon en Beter Aanbesteden.

De bijdrage aan VSL (bijdrage Metrologie) is met € 6,2 mln verhoogd, € 5
mln in het kader van het steun- en herstelpakket voor cofinanciering van
Horizon Europe partnerschappen en is onder andere bestemd voor de nieuw
te bouwen waterfaciliteit van VSL. Tevens is de jaarlijkse bijdrage verhoogd
met € 1,2 mln.

Uitgaven

Opdrachten

Nationaal Groeifonds

Voor de ondersteuning van de beoordelingsadviescommissie is er € 1,2 mln overgeheveld vanuit het Nationaal Groeifonds ten behoeve van de inhuur van externe expertise voor de beoordeling van projectvoorstellen, communicatie-activiteiten en de onkostenvergoeding van de commissie

Bijdrage aan agentschappen

De verhoging van het kasbudget met € 7,5 mln is toegelicht onder de verplichtingen.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

De verhoging van de bijdrage aan het CBS betreft productie van statistische informatie op grond van Europese wetgeving.

3.2 Beleidsartikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaarts groei

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art. 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaarts groei (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	3.944.399	9.499.266	13.443.665	2.571.208	16.014.873	77.647	53.591	35.118	17.837
Uitgaven	2.950.996	6.233.766	9.184.762	2.154.179	11.338.941	39.113	34.355	- 12.394	- 10.773
Subsidies (regelingen)	1.635.835	5.823.400	7.459.235	1.969.440	9.428.675	22.859	22.008	28.882	35.875
MKB-Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	41.217		41.217	- 9.231	31.986	- 4.175			
Eurostars	18.000		18.000	734	18.734	1.583	917	517	250
Bevorderen ondernemerschap	18.090	- 1.500	16.590	- 1.097	15.493	- 263	- 216		
Cofinanciering EFRO	25.590		25.590	- 27	25.563				
Bijdrage aan ROM's	7.330		7.330	85	7.415				
Verduurzaming industrie	36.264		36.264	- 23.976	12.288	- 28.730	- 28.415	- 17.225	- 6.675
Startup beleid	18.300		18.300	- 2.237	16.063				
Urgendamaatregelen Industrie	59.500		59.500	27.000	86.500	25.300	18.400	11.600	10.200
Invest-NI	10.582		10.582		10.582				
Noodloket (TOGS)	0	1.600	1.600		1.600				
Qredits	0	70.000	70.000	- 70.000	0				
Tegemoetkoming vaste lasten	1.357.000	5.205.000	6.562.000	2.093.000	8.655.000				
Tegemoetkoming vaste lasten Caribisch Nederland	6.000	13.300	19.300	10.000	29.300				
Omscholing naar tekortsectoren	37.500		37.500		37.500				
Tegemoetkoming vaste lasten Startersregeling	0	180.000	180.000	- 90.000	90.000				
Infrastructuur duurzame industrie (PIDI)	0		0	11.645	11.645	13.500	13.500	13.500	13.500
Herstructurering winkelgebieden	0		0	9.000	9.000	11.200	15.600	19.600	18.600
R&D mobiliteitssectoren	0	30.000	30.000		30.000				
TRSEC	0	325.000	325.000		325.000				
NGF - project AiNed	0		0	4.400	4.400				
NGF - project RegMed XB	0		0	2.300	2.300				
NGF - project QuantumDeltaNL	0		0	5.400	5.400				
Overig	462		462	2.444	2.906	4.444	2.222	890	
Leningen	160.000	400.000	560.000	95.000	655.000	80.000	100.000	0	0
Bedrijfssteun	160.000	400.000	560.000	5.000	565.000				
Qredits	0		0	90.000	90.000	80.000	100.000		
Garanties	307.740	0	307.740	25.000	332.740	- 100.000	- 100.000	- 50.000	- 50.000
BMKB	37.523		37.523		37.523				
Groefaciliteit	8.472		8.472	50.000	58.472				

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletore begroting (4)	Stand 1° suppletore begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Garantie Ondernemersfinanciering	11.745		11.745		11.745				
Garantie Ondernemersfinanciering Corona	250.000		250.000	- 25.000	225.000	- 100.000	- 100.000	- 50.000	- 50.000
Opdrachten	10.998	0	10.998	- 558	10.440	1.090	640	324	174
Onderzoek en opdrachten	3.766		3.766	165	3.931	165	165	165	165
Caribisch Nederland	1.296		1.296	- 100	1.196	25	25	9	9
Regeldruk	2.271		2.271		2.271				
Regiekosten regionale functie	665		665	- 167	498				
Small Business Innovation Research	3.000		3.000	- 456	2544	900	450	150	
Bijdrage aan agentschappen	105.599	7.250	112.849	66.136	178.985	34.407	14.007	8.228	3.228
Bijdrage RVO.nl	105.068	7.250	112.318	66.136	178.454	34.407	14.007	8.228	3.228
Bijdrage Agentschap Telecom	531		531		531				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	326.810	380	327.190	11.424	338.614	1.271	490	465	115
Bijdrage aan TNO	177.836	380	178.216	10.218	188.434	465	490	465	115
Kamer van Koophandel	123.498		123.498	1.206	124.704	806			
Bijdrage aan NWO-TTW	25.476		25.476		25.476				
Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	9.231	9.231	4.175	0	0	0
MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	0		0	9.231	9.231	4.175			
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	402.864	2.736	405.600	- 20.344	385.256	- 3.539	- 2.790	- 293	- 165
Internationaal Innoveren	51.986		51.986	- 9.082	42.904	- 8.370	- 6.875	- 4.478	
PPS toeslag	166.411	2.736	169.147	1.110	170.257	71			
TO2 (excl. TNO)	59.682		59.682	496	60.178	1.696	500	500	
Topsectoren overig	15.793		15.793	69	15.862	- 936	- 415	- 315	- 165
Ruimtevaart (ESA)	72.104		72.104		72.104				
Bijdrage NBTC	9.239		9.239		9.239				
Overige bijdragen aan organisaties	5.649		5.649	313	5.962				
Economische ontwikkeling en technologie	10.000		10.000	- 1.250	8.750				
EU-cofinanciering JTF	12.000		12.000	- 12.000		4.000	4.000	4.000	
Storting/onttrekking begrotingsreserve	1.150	0	1.150	- 1.150	0	- 1.150	0	0	0
Storting reserve BMKB	1.150		1.150	- 1.150	0	- 1.150			
Ontvangsten	153.738	4.000	157.738	111.225	268.963	3.004	3.004	3.004	3.004
BMKB	33.000		33.000		33.000				
Onttrekking reserve BMKB	0		0	1.882	1.882				
Onttrekking reserve Klein Krediet Corona	0		0	100.000	100.000				
GroEIFaciliteit	8.000		8.000		8.000				
Garantie Ondernemingsfinanciering	13.000		13.000		13.000				

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Luchtvaartkredietfaciliteit	5.912		5.912		5.912				
Rijksoctrooiwet	37.887		37.887	696	38.583	2.754	2.754	2.754	2.754
Eurostars	5.094		5.094	1	5.095	250	250	250	250
Joint Strike Fighter	8.000		8.000		8.000				
Diverse ontvangsten	2.845		2.845	3.646	6.491				
Bedrijfssteun	40.000	4.000	44.000	5.000	49.000				

Tabel 8 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	3.944.399	9.499.266	13.443.665	2.571.208	16.014.873	77.647	53.591	35.118	17.837
<i>waarvan</i> garantieplichtingen	1.250.000	3.085.000	4.335.000	17.400	4.352.400	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	2.694.399	6.414.266	9.108.665	2.553.808	11.662.473	77.647	53.591	35.118	17.837

Budgetflexibiliteit

Het juridisch verplichte deel van het uitgavenbudget is 55%. Ten opzichte van de 7^e Incidentele Suppletoire Begroting is dit een verhoging van 19 procentpunt als gevolg van de aangegane verplichtingen in het kader van de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Van de 45% budgetflexibele ruimte heeft 38% betrekking op de TVL waarvoor nog verplichtingen zullen worden aangegaan in 2021.

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is verhoogd met € 2,6 mld. Dit betreft onder meer de volgende mutaties:

- Een verhoging van de Tegemoetkoming Vaste Lasten met ca. € 2,093 mld, een verlaging van de TVL Starters met € 90 mln en een verhoging van de TVL Caribisch Nederland met € 10 mln (zie voor nadere toelichting voor deze posten de toelichting onder de uitgaven).
- Een verhoging van € 200 mln in het kader van het TOA-krediet gericht op ondernemers die met gebruikmaking van de Wet homologatie onderhands akkoord (WHOA), hun mkb-bedrijf willen doorstarten.
- Een verhoging van € 121 mln voor de projecten QuantumDeltaNL (€ 54 mln), AiNed (€ 44 mln) en RegMed XB (€ 23 mln) in het kader van het Nationaal Groeifonds.
- Een verhoging van € 92,5 mln voor de Urgendamaatregelen voornamelijk ten behoeve van ophoging van de Versnelde klimaatinvesteringen Industrie (VEKI-regeling) met middelen voor het actieplan procesefficiency en energiebesparing (€ 50 mln) en de afgesproken ODE-compensatie voor de Industrie (€ 14 mln) en de doorschuif van budget voor twee specifieke maatregelen van 2020 naar 2021 (€ 17 mln), alsmede de ophoging van het benodigde verplichtingenbudget in verband met verlenging van de bestaande VEKI-regeling.

- Een verhoging van € 50 mln voor de kasbuffer van de Groeifaciliteit ten behoeve van het initiatief van de banken voor een Dutch Post-Covid Growth Fund.
- Een verlaging van € 44 mln voor Verduurzaming Industrie voornamelijk in verband met beschikbaarstelling budget voor de DEI+ en de TSE regeling voor de Industrie en de uitvoeringskosten van RVO en de NEa, alsmede toedeling van budget voor PIDI.
- Een verhoging van € 30 mln voor de Herstructurering winkelgebieden.
- Een verhoging van € 30 mln ten behoeve van de uitvoeringskosten van RVO.nl voor de TVL.
- Een verhoging van € 17,1 mln voor de uitvoeringskosten van RVO.nl in het kader van de Baangerelateerde Investeringskorting (BIK).
- Een verhoging van € 16,5 mln voor het aangaan van verplichtingen in het kader van Ruimtevaart (ESA).
- Een verhoging van € 17,4 mln aan garantieverplichtingen voor de funding van Qredits ten behoeve van garanties op de funding van Qredits binnen het totaalplafond van € 130 mln.
- Een verhoging van € 11,6 mln voor Programma Infrastructuur Duurzame Industrie (PIDI). Dit betreft de toedeling van het budget voor het programma voor 2021 (€ 11 mln) en voorfinanciering van enkele activiteiten in de kwartiermakersfase (€ 0,6 mln).

Uitgaven

Subsidies

MKB Innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT)

Voor de decentrale uitvoering van de MIT wordt een specifieke uitkering verstrekt. Deze wordt verantwoord onder de categorie bijdrage medeoverheden. Voor de 3^e tranche 2019 en 2^e tranche 2020 van de MIT is een bedrag van in totaal € 9,2 mln overgeheveld naar de bijdrage medeoverheden.

Verduurzaming Industrie

De verlaging van het kasbudget voor Verduurzaming Industrie met € 24 mln is onder meer het gevolg van de beschikbaarstelling van budget voor de DEI+ en de TSE regeling voor de Industrie en de uitvoeringskosten van RVO en de NEa (in totaal ca. € 13,6 mln), alsmede toedeling van het overeengekomen budget voor PIDI (€ 11 mln) voor 2021.

Urgendamaatregelen industrie

De verhoging van uitgavenbudget voor de Urgendamaatregelen Industrie (€ 27 mln) is het gevolg van de volgende mutaties:

- ophoging met middelen voor het actieplan procesefficiency en energiebesparing (€ 50 mln),
- de afgesproken ODE-compensatie voor de Industrie (€ 14 mln),
- de doorschuif van budget voor twee specifieke maatregelen van 2020 naar 2021 (€ 17 mln),
- een kasschuif ten behoeve van de meerjarige uitfinanciering van de VEKI-regeling (- € 53,6 mln).

Qredits

De leningen aan Qredits ten behoeve van het verstrekken van overbruggingskredieten aan bestaande ondernemers (€ 30 mln) en voor starters (€ 40 mln) - zie ook Kamerstuk [35 420, nr. 217](#) - worden verantwoord onder de categorie leningen. Daarom wordt het budget van € 70 mln naar de categorie leningen overgeheveld.

Tegemoetkoming vaste lasten

Het budget voor de TVL wordt verhoogd met € 2,093 mld. Dit houdt verband met het volgende:

- In de Kamerbrief [Het steun- en herstelpakket in het derde kwartaal van 2021](#) van 27 mei jl. is aangekondigd dat de huidige opzet van de TVL zal worden verlengd in het derde kwartaal van 2021. De kosten hiervan zijn globaal geraamd op € 1,75 mld. De werkelijke uitgaven zullen sterk afhankelijk zijn van de beperkende maatregelen ten gevolge van het coronavirus.
In de Kamerbrief [Het steun- en herstelpakket in het derde kwartaal van 2021](#) van 27 mei jl. is tevens aangekondigd dat het subsidieplafond voor grote ondernemingen in de TVL voor het tweede kwartaal van 2021 wordt verhoogd van € 600.000 naar € 1,2 mln. De kosten hiervan worden geraamd op € 70 mln.
- In de Kamerbrief van 17 mei jl. (Kamerstuk [35 420, nr. 270](#)) is aangekondigd dat in de TVL tweede kwartaal Q2 2021 de aanvragers de keuze krijgen tussen het reguliere referentiekwartaal Q2 2019 en de optie Q3 2020. Hiermee wordt een groot deel van startende en groeiende bedrijven, evenals bedrijven met tijdelijke lagere omzet, toegang gegeven tot de TVL. De geraamde kosten van deze keuze tussen referentieperiodes bedragen € 265 mln, waarvan € 90 mln wordt gedekt door overboeking van het budget voor een separate startersregeling.
- In de Kamerbrief van 28 augustus 2020 (Kamerstuk [32 820, nr. 380](#)) is € 15 mln begroot voor ondersteuning van de bruine vloot, aanvullend op het verruimde pakket aan generieke steunmaatregelen. Zoals toegelicht in de Kamerbrief [Tijdelijke subsidieregeling continuïteit bruine vloot](#) van 27 mei jl. is de regeling voor de bruine vloot nader uitgewerkt. Op basis van de omvang van de doelgroep, de geraamde hoogte van het omzetverlies en de berekeningswijze van de subsidie worden de kosten op basis van de huidige inzichten globaal geraamd op € 8,0 mln. Dit bedrag wordt overgeboekt van de Aanvullende Post naar de EZK-begroting. Als dit bedrag voor deze regeling te laag is ingeschat, wordt dit aangevuld uit de nog resterende voor de bruine vloot geraamde middelen op de Aanvullende Post.

Tegemoetkoming vaste lasten Caribisch Nederland

Het uitgangspunt blijft dat voor Caribisch Nederland een vergelijkbare benadering wordt gekozen als voor Europees Nederland, rekening houdend met de lokale situatie. Dit betekent dat de TVL voor Caribisch Nederland voor het derde kwartaal worden doorgetrokken, met dezelfde opzet als voor het tweede kwartaal. In verband hiermee wordt de begroting met € 10 mln verhoogd.

Tegemoetkoming vaste lasten Startersregeling

In de derde incidentele EZK-begroting 2021 (Kamerstuk [35 723, nr. 1 en 2](#)) is € 180 mln opgenomen voor een specifieke regeling voor starters in het eerste en tweede kwartaal van 2021, omdat deze vanwege de systematiek met referentieperiodes veelal geen recht hebben op TVL. In het eerste kwartaal van 2021 is deze regeling opengesteld. In het tweede kwartaal van 2021 is binnen de TVL een oplossing gevonden voor de problematiek met referentieperiodes. Om deze reden wordt het budget van € 90 mln overgeboekt naar de TVL.

Programma Infrastructuur Duurzame Industrie

In de voorjaarsbesluitvorming is overeenstemming bereikt over de dekking voor het Programma Infrastructuur Duurzame Industrie (PIDI) dat volgt uit de kabinetsreactie op het TIKI-advies. De ophoging van het uitgavenbudget

(€ 11,6 mln) betreft de toedeling van het afgesproken budget voor in 2021 door het programma te maken kosten voor Front End Engineering Design (FEED) en haalbaarheidsstudies en overige programmakosten.

Herstructurering winkelgebieden

Het kabinet investeert de komende jaren € 100 mln in het realiseren van toekomstbestendige winkelgebieden en in vitale binnensteden. Deze aanpak herstructurering van winkelgebieden in binnensteden en kernen zal naar verwachting in de zomer 2021 starten en hiervoor is dit jaar € 9 mln aan uitgaven geraamd. Zie ook de Kamerbrief Contouren aanpak herstructurering winkelgebieden in binnensteden en kernen (Kamerstuk [31 757, nr. 105](#)).

NGF-projecten AiNed, QuantumDeltaNL en RegMed XB

Op basis van het advies van de beoordelingsadviescommissie zijn voor 3 ingediende projecten toekenningen gedaan waarvoor de eerste tranche van de NGF-bijdrage voor 2021 naar de begroting van EZK is overgeboekt. Het betreft de projecten AiNed, QuantumDeltaNL en RegMed XB.

Aan het project AiNed is € 44 mln toegekend voor een start met de ELSA (Ethical, Legal and Social Aspects)-labs, het AI-talentprogramma, de Europese kennisnetwerken en de Europese innovatieprogramma's. De eerste tranche van € 4,4 mln aan uitgavenbudget is overgeheveld naar de EZK-begroting. Het voorstel AiNed is een breed investeringsprogramma dat beoogt het potentieel van kunstmatige intelligentie (AI) voor de Nederlands economie en samenleving te benutten.

Het voorstel QuantumDeltaNL richt zich op het versterken van Nederlands quantum-ecosysteem, door te investeren in (1) quantumcomputing, (2) quantumnetwerken en (3) quantumensing. Quantum is een ontwikkelende technologie, die een 'game-changer' kan zijn op het gebied van rekenkracht en daarmee voor nieuwe verdienmodellen en oplossingen voor maatschappelijke problemen kan zorgen. Door quantumtechnologie kunnen in de toekomst mogelijk veel veiligere netwerken en communicatie tot stand gebracht worden. Voor QuantumDeltaNL is € 54 mln toegekend, waarvan een eerste tranche van € 5,4 mln aan uitgavenbudget vanuit het Nationaal Groeifonds wordt overgeboekt.

Het voorstel RegMed XB investeert in de bouw van vier pilotfabrieken voor de verdere ontwikkeling van regeneratieve gezondheidszorg. Regeneratieve geneeskunde is erop gericht nieuwe behandelingen te ontwikkelen die slim gebruik maken van het zelf herstellend vermogen van ons lichaam. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van genterapie en (stam)celtherapie. Het doel van RegMed XB is enerzijds op lange termijn chronische ziekten te kunnen voorkomen of genezen, en anderzijds het Nederlandse bedrijfsleven in staat te stellen om innovatieve producten en processen te ontwikkelen en in te spelen op een sterk groeiende buitenlandse markt. Aan het project is € 23 mln toegekend voor de financiering van de eerste fase. Hiervan is een eerste tranche van € 2,3 mln aan uitgavenbudget aan de EZK begroting toegevoegd.

Leningen

Qredits

Er wordt als eerste tranche € 20 mln beschikbaar gesteld aan Qredits ten behoeve van het verstrekken van TOA-krediet. Daarnaast is in totaal € 70 mln beschikbaar voor het verstrekken van overbruggingskrediet aan bestaande ondernemers en starters (zie ook toelichting onder de categorie subsidies).

Garanties

Groeifaciliteit

In het kader van een initiatief van de banken voor een Dutch Post-Covid Growth Fund, waarvoor de Groeifaciliteit zal worden ingezet, is een kasbuffer beschikbaar gesteld van € 50 mln.

Garantie Ondernemingsfinanciering - Corona (GO-C)

De kasbuffer van de GO-C is herijkt op basis van de benutting in 2020 en het garantiëplafond voor 2021. In 2021 is de kasbuffer van de GO-C als gevolg hiervan met € 25 mln verlaagd. Ook de meerjarenraming van de kasbuffer van de GO-C is op basis van deze herijking neerwaarts bijgesteld.

Bijdrage aan agentschappen

Bijdrage RVO.nl

Voor de financiering van de opdracht aan RVO.nl in 2021 is in totaal € 66,1 mln aan het budget toegevoegd. Hiervan heeft € 17,1 mln betrekking op de uitvoeringskosten van de Baangerelateerde investeringskorting (BIK). Daarnaast betreft het budget voor onder meer de uitvoering van het MKB-Actieplan, Verduurzaming Industrie, het startup- en topsectoren beleid, het Innovatie Attaché netwerk en de NFIA.

Daarnaast wordt de raming van de kosten van RVO voor uitvoering van de TVL verhoogd met € 30 mln. Hiervan heeft circa € 20 mln betrekking op de TVL voor het eerste en tweede kwartaal, met name in verband met doorgevoerde verruimingen van de TVL, het voorkomen van misbruik en toename van het aantal bezwaarschriften. De verruimingen betreffen onder meer het loslaten van de SBI-codes en de werknemersgrens, de verhoging van het subsidieplafond en minimumsubsidie per ondernemer, het invoeren van een extra referentiekwartaal en een opslag voor de reisbranche. Daarnaast wordt momenteel € 10 mln geraamd voor de uitvoeringskosten voor verlenging van de TVL in het derde kwartaal van 2021. Het verschil met de werkelijke kosten wordt verrekend met het generale beeld.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Bijdrage aan TNO

De bijdrage aan TNO wordt met € 10,2 mln verhoogd in verband met aanvullende opdrachten aan TNO. De voornaamste hiervan zijn € 4,5 mln van J&V voor kennisopbouw voor diverse onderdelen van het departement, € 3,1 mln van BZK voor de implementatie van de wet Basisregistratie ondergrond en € 1,3 mln van EZK voor onderzoek op het gebied van kunstmatige intelligentie.

Bijdrage aan (inter)nationale organisaties

EU-cofinanciering JTF

Naar verwachting zullen dit jaar de committeringen worden aangegaan voor het Just Transition Fund. De kasuitgaven zullen echter plaatsvinden in de komende jaren. Daarom heeft een kasschuif van € 12 mln plaatsgevonden van 2021 naar latere jaren.

Ontvangsten

Onttrekking reserve Klein Krediet Corona

De kasbuffer van de garantieregeling Klein Krediet Corona (KKC) is herijkt op basis van de benutting van de regeling in 2020 en het garantiëplafond voor 2021. Als gevolg daarvan wordt € 100 mln onttrokken aan de reserve van de regeling KKC. De kasbuffer blijft toereikend om eventuele schades te kunnen opvangen.

Bedrijfssteun

Conform de contractuele afspraken in het kader van de overbruggingsfaciliteit voor Royal IHC is van IHC een vergoeding ontvangen van € 5 mln die is omgezet in een achtergestelde lening die onder gelijke condities met de private financiers door IHC zal worden terugbetaald.

Toelichting op de Begrotingsreserves

De begrotingsreserves zijn ervoor bedoeld inkomsten uit premies en uitgaven voor schades, die over de jaren kunnen fluctueren, te verevenen. De reserve wordt aangehouden om als buffer te dienen voor uitgaven door EZK indien bedrijven niet aan hun terugbetalingsverplichtingen kunnen voldoen inzake leningen bij financieringsinstellingen waarop EZK een borgstelling heeft afgegeven.

Er zijn begrotingsreserves voor de BMKB (inclusief BMKB-C), de regeling Garantie Ondernemingsfinanciering (GO, inclusief de GO-C), de Groeifaciliteit (GF), de garanties voor nieuwe aanbieders van MKB-financiering en Klein Krediet Corona. De GO, GF en de garanties voor alternatieve aanbieders van MKB-financiering betreffen kostendekkende garanties, waarvan de te realiseren premieontvangsten toereikend zijn voor het afdekken van eventuele verliesdeclaraties. Ultimo begrotingsjaar wordt op basis van de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven vastgesteld of een onttrekking of storting dient plaats te vinden.

Tabel 9 Begrotingsreserve Borgstelling MKB-kredieten (BMKB) (bedragen x € 1.000)

Stand 1/1/2021	337.975
+ Geraamde storting	
- Geraamde onttrekking	1.882
Stand (raming) per 31/12/2021	336.093

Aanvankelijk was in de ontwerpbegroting een storting geraamd in het kader van het PFAS/Stikstof-luik in de BMKB (€ 1,15 mln). Op basis van de benutting van dit luik in 2020 is met BZK en lenW de storting aan de BMKB-reserve herijkt. Dit heeft er toe geleid dat de voorgenomen storting wordt gecorrigeerd en een deel van het in 2020 door BZK en lenW gestorte bedrag ten behoeve van het PFAS/Stikstofluik (€ 1,9 mln) wordt onttrokken aan de BMKB-reserve en wordt teruggestort naar BZK en lenW.

**Tabel 10 Begrotingsreserve Garantie Ondernemingsfinanciering (GO)
(bedragen x € 1.000)**

Stand 1/1/2021	249.130
+ Geraamde storting	
- Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2021	249.130

Vooralsnog is geen storting in de GO-reserve geraamd. Aan het eind van 2021 zal op basis van de gerealiseerde ontvangsten en de schadedeclaraties de storting of onttrekking aan de GO-reserve worden vastgesteld.

Tabel 11 Begrotingsreserve Groeifaciliteit (bedragen x € 1.000)

Stand 1/1/2021	15.436
+ Geraamde storting	
- Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2021	15.436

Vooralsnog is geen storting in de reserve Groeifaciliteit geraamd. Aan het eind van 2021 zal op basis van de gerealiseerde ontvangsten en de schadedeclaraties de storting of onttrekking aan de reserve Groeifaciliteit worden vastgesteld.

Tabel 12 Begrotingsreserve Garantie MKB-financiering (bedragen x € 1.000)

Stand 1/1/2021	20.213
+ Geraamde storting	
- Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2021	20.213

Vooralsnog is geen storting in de reserve Garantie MKB-financiering geraamd. Aan het eind van 2021 zal op basis van de gerealiseerde ontvangsten en de schadedeclaraties de storting of onttrekking aan de reserve Garantie MKB-financiering worden vastgesteld.

Tabel 13 Begrotingsreserve Klein Krediet Corona (bedragen x € 1.000)

Stand 1/1/2021	164.763
+ Geraamde storting	
- Geraamde onttrekking	100.000
Stand (raming) per 31/12/2021	64.763

De kasbuffer van de garantieregeling Klein Krediet Corona (KKC) is herijkt op basis van de benutting van de regeling in 2020 en het garantiemplafond voor 2021. Als gevolg daarvan wordt € 100 mln onttrokken aan de reserve van de regeling KKC. De kasbuffer blijft toereikend om eventuele schades te kunnen opvangen.

3.3 Beleidsartikel 3 Toekomstfonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid art. 3 Toekomstfonds (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	250.348	250.000	500.348	143.002	643.350	5.000	- 5.000	0	0
Uitgaven	265.316	250.000	515.316	219.702	735.018	5.000	5.000	0	0
Subsidies (regelingen)	4.264	0	4.264	561	4.825	0	0	0	0
Smart Industry (subsidie)	183		183	546	729				
Haalbaarheidsstudies NWO-TTW	800		800	15	815				
Thematisch Technology Transfer	3.281		3.281		3.281				
Leningen	247.144	250.000	497.144	218.120	715.264	5.000	5.000	0	0
Startups / MKB financiering									
<i>Volledig revolverend</i>									
Fund to Fund	31.592		31.592	21.176	52.768				
ROM's	85.000		85.000	123.259	208.259	5.000	5.000		
Dutch Future Fund	0	25.000	25.000		25.000				
Deep Tech Fund	0	175.000	175.000		175.000				
Fonds Alternatieve Financiering	0	50.000	50.000		50.000				
<i>Deels revolverend</i>									
Innovatiekrediet	48.682		48.682	- 3.921	44.761				
Risicokapitaal SEED	33.620		33.620	44.442	78.062				
Vroege fase / informal investors	21.260		21.260	2.464	23.724				
Start ups / MKB	4.995		4.995	10.372	15.367				
Investerings in fundamenteel en toegepast onderzoek									
<i>Met vermogensbehoud</i>									
Fundamenteel en toegepast onderzoek	10.952		10.952	6.027	16.979				
Onco research	3.031		3.031	1.873	4.904				
Smart Industry (leningen)	239		239	49	288				
Thematische Technology Transfer	7.773		7.773	2.379	10.152				
RegMed XB	0		0	10.000	10.000				
Bijdrage aan agentschappen	13.908	0	13.908	1.021	14.929	0	0	0	0
Bijdrage RVO.nl	13.908		13.908	1.021	14.929				
Ontvangsten	44.000	0	44.000	12.000	56.000	0	0	0	0
Fund to Fund	17.900		17.900	11.850	29.750				
DVI II	800		800	150	950				
Innovatiekredieten	15.000		15.000		15.000				
SEED	10.300		10.300		10.300				

Tabel 15 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- groting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	250.348	250.000	500.348	143.002	643.350	5.000	- 5.000	0	0
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	250.348	250.000	500.348	143.002	643.350	5.000	- 5.000	0	0

Budgetflexibiliteit

Het juridisch verplichte deel van de uitgaven betreft 38%. Dit is nagenoeg hetzelfde niveau als aangegeven in de 5^e Incidentele Supplettoire Begroting. Van de budgetflexibele ruimte heeft ca. 34% betrekking op het Dutch Future Fund, het Deep Tech Fund en het Fonds Alternatieve Financiering waarvoor de contracteringen later dit jaar zullen volgen. Daarnaast wordt de fondsversterking van de ROM's waarvoor in totaal € 150 mln beschikbaar is gesteld in de loop van 2021 verder vormgegeven.

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 143 mln verhoogd. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- Conform de fondsconstructie wordt de eindejaarsmarge 2020 van € 25,7 mln toegevoegd aan de begroting 2021. Dit betreft onder meer het Innovatiekrediet (- € 10 mln), Seed Capital regeling (€ 9,2 mln), Vroege-fasefinanciering (€ 2,1 mln), Investerings in fundamenteel en toegepast onderzoek (€ 3,6), Startups/MKB (€ 12,4 mln), Fund to fund (- € 12 mln), ROM's (€ 9 mln) en RegMed XB (€ 10 mln).
- Het niet benutte budget van de Coronaoverbruggingsleningen (COL) (€ 17,9 mln) en de middelen voor de fondsversterking ROM's (€ 75 mln) in 2020 wordt toegevoegd aan de begroting van 2021.
- Daarnaast is een verplichtingschuif (€ 10 mln) van 2023 naar 2021 doorgevoerd ten behoeve van de regeling Vroegefasefinanciering.
- Door een verhoging van de ontvangstenraming van het Dutch Venture Initiative (DVI) en DVI II in 2021 met in totaal € 12 mln is het verplichtingenbudget eveneens met € 12 mln verhoogd.

Uitgaven

Leningen

Fund to fund

Er is in totaal € 21,2 mln toegevoegd ten behoeve van DVI en DVI II als gevolg van de eindejaarsmarge 2020 en het doorschuiven van de ontvangsten-taakstelling uit 2020 naar 2021.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen

Er is in totaal € 123,3 mln toegevoegd aan de begroting. Hiervan heeft € 75 mln betrekking op het versterken van het fondsvermogen van de ROM's en € 33,3 mln heeft betrekking op de Coronaoverbruggingsleningen (dit

betreffen beiden coronamaatregelen). De resterende middelen betreffen onder meer het kapitaal voor Investeringsfonds Zeeland (€ 10 mln), ROM Flevoland (€ 4 mln).

Innovatiekrediet

Op het budget van het Innovatiekrediet is de negatieve eindejaarsmarge van € 3,9 mln uit 2020 in mindering gebracht. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de lager dan geraamde ontvangsten als gevolg van het verleende uitstel van aflossing vanwege de coronacrisis.

Seed Capital regeling

Voor de Seed Capital regeling is € 44,4 mln eindejaarsmarge 2020 aan de begroting 2021 toegevoegd.

Vroegefasefinanciering

Voor de regeling vroegefasefinanciering is € 2,5 mln eindejaarsmarge uit 2020 toegevoegd aan de begroting 2021.

Startups/mkb

De eindejaarsmarge 2020 toegevoegd aan de middelen voor Startups/mkb ten behoeve van de uitvoering van het MKB-actieplan. Daarnaast is € 2,5 mln overgeheveld naar beleidsartikel 2. Per saldo is hierdoor het budget met € 10,4 mln verhoogd.

Investerings in fundamenteel en toegepast onderzoek

Voor de investeringen in fundamenteel en toegepast onderzoek is de eindejaarsmarge van 2020 (€ 6 mln) toegevoegd aan de begroting 2021.

Regeling Thematische Technology Transfer (TTT-regeling)

Voor het leningsdeel van de TTT-regeling is de eindejaarsmarge 2020 van € 2,4 mln toegevoegd aan de begroting 2021.

RegMed XB

Voor een publiek privaat ondernemerschapsfonds voor regeneratieve geneeskunde RegMed XB is de eindejaarsmarge van € 10 mln toegevoegd aan de begroting van 2021.

Ontvangsten

De ontvangstenraming van het Fund tot fund (Dutch Venture Initiative) van € 11,85 mln en DVI II van € 0,15 mln uit 2020 is doorgeschoven naar 2021 waardoor de ontvangstenraming in totaal met € 12 mln toeneemt.

3.4 Beleidsartikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid art. 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	6.077.587	63.000	6.140.587	491.643	6.632.230	- 928	- 814	- 814	- 814
Uitgaven	3.373.090	4.400	3.377.490	540.464	3.917.954	73.153	55.507	14.719	6.501
Subsidies (regelingen)	3.031.902	4.400	3.036.302	515.872	3.552.174	73.571	55.811	15.023	6.805
Missiegedriven Onderzoek Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)	49.470		49.470	6.017	55.487	8.212	9.615	7.843	5.035
Hernieuwbare Energietransitie (HER+)	47.440		47.440	- 13.460	33.980				
Energie-efficiency	2.368		2.368	- 292	2.076				
Green Deals	500		500	1.870	2.370				
Demonstratieregeling Klimaat- en Energie- innovatie (DEI+)	67.232		67.232	12.083	79.315	34.669	18.006	16.690	7.280
Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw (SDS)	4.941		4.941	1.525	6.466				
Projecten Klimaat en Energieakkoord	4.491		4.491	- 679	3.812	- 510	- 510	- 510	- 510
MEP	0		0		0				
SDE	663.831		663.831		663.831				
SDE+	1.830.414		1.830.414	441.673	2.272.087				
Aardwarmte	15.000		15.000		15.000				
ISDE-regeling	130.000		130.000	24.000	154.000				
Compensatie Energie- intensieve bedrijven (ETS)	179.000		179.000	542	179.542				
Carbon Capture and Storage (CCS)	4.380		4.380	480	4.860	1.200	1.200	1.000	
Subidieregeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties (EDS)	0		0		0				
Hoge Flux Reactor	6.401		6.401		6.401				
Elektrisch rijden	0		0	5	5				
Caribisch Nederland	12.844		12.844	11.817	24.661				
Overige subsidies	5.625		5.625	35.291	40.916	50.000	37.500		
Maatregelen voor CO ₂ - reductie	0		0		0				
Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)	2.965	4.400	7.365		7.365				
Nationale co-financiering EU Innovation Fund	5.000		5.000	- 5.000	0	- 20.000	- 10.000	- 10.000	- 5.000
Leningen	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0
Lening EBN	5.000		5.000		5.000				
Garanties	600	0	600	0	600	0	0	0	0

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletioire begroting (4)	Stand 1° suppletioire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verliesdeclaratie aardwarmte	600		600		600				
Opdrachten	11.234	0	11.234	- 683	10.551	- 114	0	0	0
Onderzoek mijnbouwbodembeweging	1.720		1.720	1.397	3.117	- 34			
SodM onderzoek	2.025		2.025	-	2.025				
Joint Implementation	-		-	-	-				
Uitvoeringsagenda Klimaat	623		623	- 81	542				
Klimaat mondiaal	327		327	404	731				
Onderzoek en opdrachten	6.539		6.539	- 2.403	4.136	- 80			
Bijdrage aan agentschappen	76.498	0	76.498	5.446	81.944	- 504	- 504	- 504	- 504
Bijdrage aan RVO.nl	56.861		56.861	7.482	64.343	- 1.229	- 1.229	- 1.229	- 1.229
Bijdrage aan Agentschap Telecom	4.820		4.820	-	4.820				
Bijdrage aan NEa	7.194		7.194	920	8.114	725	725	725	725
Bijdrage aan KNMI	1.239		1.239	781	2.020				
Bijdrage aan NVWA	867		867	-	867				
Bijdrage aan RIVM	1.565		1.565	- 1.565	0				
Bijdrage aan RWS	3.952		3.952	- 2.172	1.780				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	142.567	0	142.567	2.582	145.149	200	200	200	200
Doorsluit COVA-heffing	111.000		111.000	-	111.000				
TNO kerndepartement	29.875		29.875	2.582	32.457	200	200	200	200
TNO-SodM	1.692		1.692		1.692				
Bijdrage aan medeoverheden	27.579	0	27.579	- 7.579	20.000	0	0	0	0
Uitkoopregeling	27.579		27.579	- 7.579	20.000				
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	10.377	0	10.377	25.052	35.429	0	0	0	0
Bijdrage aan Nuclear Research Group (NRG)	8.793		8.793	24.695	33.488				
Internationale contributies	1.584		1.584	357	1.941				
Stortingen begrotingsreserve	67.333	0	67.333	- 226	67.107	0	0	0	0
Storting in begrotingsreserve duurzame energie	66.333		66.333		66.333				
Storting begrotingsreserve maatregelen voor CO ₂ - reductie	0		0		0				
Storting in begrotingsreserve aardwarmte	1.000		1.000	- 226	774				
Ontvangsten	3.379.371	4.400	3.383.771	454.324	3.838.095	0	0	0	0
Ontvangsten COVA	111.000		111.000		111.000				
Opbrengst heffing ODE (SDE +)	2.648.000		2.648.000		2.648.000				
Ontvangsten zoutwinning	2.511		2.511		2.511				
Ottrekking reserve Duurzame Energie	235.680	4.400	240.080	447.891	687.971				
ETS-ontvangsten	370.000		370.000		370.000				

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Onttrekking begrotingsreserve maatregelen voor CO ₂ - reductie	0		0		0				
Diverse ontvangsten	12.180		12.180	6.433	18.613				

Tabel 17 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	6.077.587	63.000	6.140.587	491.643	6.632.230	- 928	- 814	- 814	- 814
<i>waarvan</i> garantieplichtingen	66.600	0	66.600	0	66.600	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	6.010.987	63.000	6.073.987	491.643	6.565.630	- 928	- 814	- 814	- 814

Budgetflexibiliteit

De oorspronkelijke budgetflexibiliteit in de Ontwerpbegroting 2021 was ongeveer 13%, ofwel 87% van het beschikbare kasbudget was al juridisch verplicht. Bij de 1^e suppletoire begroting wordt in totaal ruim € 540 mln aan artikel 4 toegevoegd. Hiervan is circa € 222 mln bedoeld om de hogere subsidiebetalingen op basis van de SDE en de SDE+ te kunnen bekostigen. Het restant van het toegevoegde bedrag (€ 318 mln) is daarmee nog niet juridisch verplicht. Daar staat tegenover dat naar schatting tot 1 mei voor ongeveer € 40 mln aan nieuwe verplichtingen zijn aangegaan die ten laste van het kasbudget 2021 komen. Daarmee is per saldo zo'n 278 mln toegevoegd die niet juridisch verplicht is, waardoor het percentage juridisch verplicht met 5% daalt naar zo'n 82%.

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt per saldo met € 491,6 mln opgehoogd. Dit heeft een groot aantal oorzaken. De belangrijkste *ophogingen* zijn de volgende:

- € 39,9 mln is toegevoegd aan het MOOI-budget door bijdragen vanuit artikel 2 aan de TSE (€ 8,4 mln) en vanuit de BZK-begroting aan de MOOI-Gebouwde Omgeving (€ 31,5 mln).
- € 42,6 mln is toegevoegd aan het DEI+-budget door overheveling van bijdragen vanuit artikel 2 van de EZK-begroting (€ 33,6 mln) en vanuit de BZK-begroting (€ 9 mln).
- € 24,7 mln is toegevoegd aan het voor de Nucleair Research Group (NRG) beschikbare budget ter financiering van de extra kosten die NRG moet maken voor de verwerking en de afvoer van historisch nucleair afval en de ontmanteling van gebouwen.
- € 122,5 mln is toegevoegd ten behoeve van de financiering van het WarmtelinQ-project (warmtenet van de Gasunie tussen Rotterdamse haven en Delft, Den Haag en Leiden).

- € 10,4 mln is toegevoegd voor de benodigde kapitaalstorting voor de oprichting van de beleidsdeelneming Bonaire Brandstof Terminals B.V. onder het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
- € 238,8 mln is toegevoegd aan het SDE+-budget als reservering voor nog te nemen maatregelen rond de sluiting en productiebeperking van kolencentrales.
- € 24 mln is overgeheveld vanuit de BZK-begroting ter ophoging van het ISDE-budget, specifiek ter subsidiëring van de aansluiting van particuliere woningen op een warmtenet.

Tegenover deze ophogingen staat ook een *verlaging*, namelijk een overheveling van € 17,9 mln naar de lenW-begroting ter dekking van de apparaats- en programmauitgaven die RWS over 2020 heeft gemaakt voor het Maritiem Informatievoorzieningen Servicepunt (MIVSP).

Uitgaven

Subsidies

Missiegedreven Onderzoek Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)

BZK draagt € 5,7 mln bij ter financiering van de kasuitgaven voor de openstelling van de MOOI (Gebouwde Omgeving) in 2021. Daarnaast wordt € 0,3 mln overgeheveld van beleidartikel 2 naar beleidartikel 4 voor de kasuitgaven van de openstelling van de TSE-Industrie in 2021. Zie ook de toelichting bij de verplichtingen. Ook de mutaties in de jaren 2022 e.v. hebben te maken met de kasgevolgen van de bijdragen vanuit de BZK-begroting en artikel 2 aan de openstelling van de MOOI en TSE in 2021.

Hernieuwbare Energietransitie (HER+)

Op het budget van de HER+ worden fors minder betalingen (€ 13,5 mln) verwacht dan begroot, omdat op de openstelling 2020 minder beschikkingen zijn afgegeven dan begroot. De meevaller wordt ingezet ter dekking van de tekorten op het SDE+-budget (zie toelichting bij SDE+).

Demonstratieregeling Klimaat en Energie-Innovatie (DEI+)

Het uitgavenbudget van de DEI+ wordt in totaal met € 12,1 mln opgehoogd. Hiervan heeft € 6,7 mln betrekking op de bijdrage vanuit artikel 2 en € 0,4 mln op de bijdrage vanuit de BZK-begroting aan de openstelling van de DEI+ in 2021 (zie ook de toelichting bij de verplichtingen). Daarnaast zijn de kasuitgaven voor de cofinanciering van het EU Innovation Fund toegevoegd aan het DEI+-budget (€ 5 mln). Ook de uitgavenmutaties in de jaren 2022 en verder hebben te maken met deze ophogingen van het verplichtingenbudget van de DEI+.

SDE+

Het SDE+-uitgavenbudget is opgehoogd omdat er voor het eerst, door de lage energieprijzen en daarmee door de hogere subsidie-uitgaven voor de SDE+, sprake is van een tekort van ruim € 222 mln op de kasuitgaven op lopende SDE+-subsidies. Daarnaast is bijna € 239 mln toegevoegd aan het SDE+-budget voor nog te nemen maatregelen rond de sluiting en productiebeperking van kolencentrales (zie bij verplichtingen). Het totale tekort op het SDE+-budget van € 461 mln wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve duurzame energie van circa € 448 mln en door overheveling van circa € 13 mln uit het HER+-budget. Uit het opgehoogde SDE+-budget is € 17,9 mln overgeheveld naar de lenW-begroting voor uitgaven van het Maritiem Informatievoorzieningen Servicepunt (MIVSP) in 2020 en € 1,4 mln

naar het RVO-uitvoeringsbudget ter dekking van de hogere uitvoeringskosten van de SDE+ en de ISDE: per saldo is hierdoor het SDE+-budget opgehoogd met € 441,7 mln.

ISDE-regeling

Het Ministerie van BZK hevelt € 24 mln over naar het ISDE-budget voor de subsidiering van de aansluiting van particuliere koopwoningen op een warmtenet.

Caribisch Nederland

Aan het budget voor Caribisch Nederland is € 10,4 mln toegevoegd voor de oprichting van de beleidsdeelneming Bonaire Brandstof Terminals B.V. onder het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Overige subsidies

Voor een investering in het warmtetransportnetwerk (WarmtelinQ) tussen Rotterdam en Den Haag, plus een aftakking naar de regio Leiden (WarmtelinQ+), wordt in 2021 € 35 mln, in 2022 € 50 mln en in 2023 € 37,5 mln beschikbaar gesteld. De dekking bestaat uit de middelen die op de aanvullende post bij het Ministerie van Financiën gereserveerd stonden voor bovenregionale warmtenetten en interne meevallers op de EZK-begroting.

Nationale co-financiering EU Innovation fund

De € 50 mln die beschikbaar is gekomen als cofinanciering op het Innovation Fund zullen via de DEI+ worden besteed: daarom worden de middelen hiervoor in zijn geheel (2021 tot en met 2025) verschoven naar het DEI+-budget.

Bijdrage aan agentschappen

Bijdrage aan RVO.nl

Voor de uitvoeringskosten in 2020 heeft RVO circa € 3,8 mln te veel aan voorschot ontvangen. Dit bedrag wordt ingezet om de tekorten op de uitvoeringskosten in 2021 te financieren. Daarnaast wordt circa € 1,5 mln toegevoegd aan het RVO-budget voor de uitvoeringskosten van de beleidsmiddelen die het Ministerie van BZK overhevelt voor de regelingen MOOI en DEI+ en wordt er vanuit beleidsartikel 2 € 1,1 mln beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van de DEI+ en de TSE-Industrie. Vanuit het SDE+-budget wordt ruim € 1,4 mln toegevoegd om de toegenomen uitvoeringskosten voor de SDE+ en de ISDE te dekken. Hiertegenover staat een overheveling van zo'n € 0,5 mln naar het RVO-uitvoeringsbudget van artikel 2 om de kosten die RVO daar maakt voor de uitvoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te dekken.

Bijdrage aan medeoverheden

Uitkoopregeling

Op het budget van de Uitkoopregeling, bedoeld om eigenaren van woningen die loodrecht onder hoogspanningslijnen liggen uit te kunnen kopen, verwacht RVO.nl in 2021 bijna € 7,6 mln minder uit te geven dan begroot. De meevaller wordt ingezet om diverse tegenvallers op artikel 4 te dekken.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

Bijdrage aan Nuclear Research Group (NRG)

Voor het verwerken en afvoeren van het radioactief afval en de ontmanteling van gebouwen bij NRG in Petten is in totaal € 24,7 mln meer nodig dan begroot. Belangrijkste oorzaken van de kostenstijgingen zijn: een verbeterde bottom-up risicoanalyse van de afvalstromen en een uitgebreidere evaluatie van de ontmantelingskosten door een onafhankelijk bureau. Beide hebben geleid tot een beter inzicht in de verwachte kosten, zij het dat die wel hoger uitvallen. Daarnaast stijgen de ontmantelingskosten, met name door een hogere inschatting van benodigde manuren. Inclusief deze recente kostenstijging van € 24,7 mln komt de totale Radioactive Waste Management Programme (RWMP) voorziening thans uit op € 236 mln. Dit is op basis van een evaluatie¹ die NRG periodiek uitvoert.

Ontvangsten

Onttrekking begrotingsreserve duurzame energie

Aan de begrotingsreserve duurzame energie wordt in totaal bijna € 448 mln meer onttrokken dan oorspronkelijk begroot, deels om de tekorten op de uitfinanciering van lopende SDE+-subsidies als gevolg van de lage energieprijzen te dekken, deels om middelen beschikbaar te maken voor het nemen van kolenmaatregelen (sluiting en/of beperking van productie van kolen centrales). Zie ook de toelichting bij SDE+.

Diverse ontvangsten

In 2021 wordt circa € 6,4 mln aan extra ontvangsten verwacht, deels door terugbetaling op een eerder afgegeven lening, deels door terugbetaling door RVO.nl van te veel ontvangen voorschotten op de uitvoeringskosten in 2020.

Toelichting op de Begrotingsreserves

Tabel 18 Begrotingsreserve Duurzame energie (bedragen x € 1.000)

Stand 1/1/2021	4.172.783
+ Geraamde storting	66.333
- Geraamde onttrekking	- 687.971
Stand (raming) per 31/12/2021	3.551.145

De begrotingsreserve voor duurzame energie is bestemd voor onbesteed gebleven middelen als gevolg van vertraging bij of het niet doorgaan van projecten waaraan subsidie is toegekend op basis van de MEP, de SDE, de SDE+, de HER of de ISDE. Via de reserve blijven deze middelen ook in de toekomst beschikbaar voor het stimuleren van hernieuwbare energieproductie of CO₂-reductie. In 2021 zal op basis van de huidige inzichten naar verwachting zo'n € 66,3 mln aan (kas)middelen in de begrotingsreserve gestort worden als eerste terugstorting van de in totaal € 398 mln die in de periode 2015-2020 tijdelijk aan de reserve was onttrokken (zie hiervoor onder meer het antwoord op vraag 5 en 6 in Kamerstuk [34 210 XIII, nr. 4](#), blz. 5-7).

¹ Evaluatie van de kosten van het RVMP en het onderliggende, externe [rapport](#) van Atkins naar de ontmantelingskosten.

De verwachte onttrekking van bijna € 688 mln betreft:

- Toevoeging aan het SDE+-budget om de tekorten op de uitfinanciering van lopende SDE+-beschikkingen te dekken en om middelen beschikbaar te krijgen voor het nemen van kolenmaatregelen (zie toelichting bij 'onttrekking begrotingsreserve duurzame energie'),
- € 236 mln die onttrokken wordt als bijdrage van het Ministerie van EZK aan de financiering van additionele Urgenda-maatregelen.
- € 4 mln die onttrokken wordt ter financiering van de ophoging van het budget van de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE, voorheen Postcoderoosregeling).

Tabel 19 Begrotingsreserve Aardwarmte (bedragen x € 1.000)

Stand 1/1/2021	17.499
+ Geraamde storting	774
- Geraamde onttrekking	- 680
Stand (raming) per 31/12/2021	17.593

De begrotingsreserve voor de garantieregeling Aardwarmte is bedoeld om het budget voor het mogelijk uitbetalen van verliesdeclaraties meerjarig in te kunnen zetten en een eventuele mismatch in de tijd tussen inkomsten (premies) en uitgaven (verliesdeclaraties) op te vangen. Om gebruik te kunnen maken van de garantieregeling Aardwarmte betalen marktpartijen een kostendekkende premie aan de uitvoerder van de regeling (RVO.nl) die wordt gestort in de begrotingsreserve. De uit te betalen verliesdeclaraties worden onttrokken aan de reserve.

Tabel 20 Begrotingsreserve aan NRG verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)

Stand 1/1/2021	6.600
+ Geraamde storting	
- Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2021	6.600

De middelen in de begrotingsreserve risicopremie ECN/NRG zullen worden aangesproken als ECN – al dan niet tijdelijk – (gedeeltelijk) niet kan voldoen aan de terugbetalingsverplichtingen volgens de afgesloten leningsovereenkomst.

De begrotingsreserve maatregelen voor CO₂-reductie is, conform afspraak, eind 2020 geheel leeggeboekt en opgeheven.

3.5 Beleidsartikel 5 Een veilig Groningen met perspectief

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid art. 5 Een veilig Groningen met perspectief (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	722.013	0	722.013	676.290	1.398.303	738.000	1.133.300	837.700	428.500
Uitgaven	722.013	0	722.013	686.280	1.408.293	724.860	1.134.350	838.750	429.550
Subsidies (regelingen)	21.756	0	21.756	51.533	73.289	- 14.190	0	0	0
Verduurzamingsopgave uit aardgasbaten	21.653		21.653	51.533	73.186	- 14.190	0	0	0
Geestelijke bijstand/overige	103		103		103				
Bijdrage aan Nationaal Programma Groningen	0		0		0				
Instrumentarium Woningmarkt	0		0		0				
Inkomensoverdrachten	545.000	0	545.000	495.000	1.040.000	489.000	433.000	258.000	69.000
Schadevergoedingen	200.000		200.000	225.000	425.000	423.000	423.000	253.000	66.000
Vergoeding waardedaling Groningen	245.000		245.000	270.000	515.000	16.000			
Vergoeding immateriële schade Groningen	100.000		100.000		100.000	50.000	10.000	5.000	3.000
Vermogensverschaffing/-onttrekking	0	0	0	0	0	0	467.800	441.200	328.000
Kapitaalinjectie EBN	0		0		0		467.800	441.200	328.000
Opdrachten	2.380	0	2.380	1.242	3.622	1.500	1.500	1.500	0
Onderzoek en compensatie gemeenten en provincie	0		0		0				
Werkbudget	2.380		2.380	- 258	2.122				
Versterken	0		0	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	
Interim Akkoord met Shell en Exxon	0		0		0				
BTW-compensatie NAM	0		0		0				
Bijdrage aan agentschappen	152.877	0	152.877	131.455	284.332	243.000	228.000	134.000	30.000
Bijdrage aan RVO.nl	152.877		152.877	129.455	282.332	241.000	226.000	132.000	28.000
Instituut Mijnbouwschade Groningen	0		0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	0	0	0	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050
TNO publieke SDRA	0		0	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050
Bijdrage aan (internationale) organisaties	0	0	0	6.000	6.000	4.500	3.000	3.000	1.500
Organisatie- en programmabudget ACVG	0		0	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	1.500
Bijdrage Commissie Bijzondere Situaties	0		0	3.000	3.000	1.500			

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Ontvangsten	774.000	0	774.000	746.876	1.520.876	848.550	654.800	444.050	165.800
Schadevergoedingen	200.000		200.000	350.376	550.376	423.500	423.000	295.500	112.750
Uitvoeringskosten Schade	150.000		150.000	118.200	268.200	224.250	205.250	139.750	48.500
Dividenduitkering EBN	0		0		0				
Dividenduitkering GasTerra	4.000		4.000		4.000				
Mijnbouwwet	75.000		75.000	- 20.000	55.000	- 5.000			
Vergoeding waardedaling Groningen	245.000		245.000	320.750	565.750	140.750	4.000		
Vergoeding immateriële schade Groningen	100.000		100.000	- 25.000	75.000	62.500	20.000	6.250	3.500
Ontvangsten publieke SDRA	0		0	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050
Versterken	0		0	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	

Tabel 22 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, amende- menten en ISB's (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	722.013	0	722.013	676.290	1.398.303	738.000	1.133.300	837.700	428.500
waarvan garantieplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
waarvan overige verplichtingen	722.013	0	722.013	676.290	1.398.303	738.000	1.133.300	837.700	428.500

Budgetflexibiliteit

Het percentage juridisch verplicht is met 99% even hoog als bij de ontwerp-begroting 2021. Dit is het geval omdat de grootste uitgaven op artikel 5 op basis van de Tijdelijke wet Groningen worden gedaan door het IMG. Ook de subsidies aan Samenwerkingsverband Noord Nederland zijn op basis van een ministeriële regeling verplicht. In het werkbudget en het budget voor geestelijke bijstand is nog een klein gedeelte (totaal ca. € 0,6 mln) niet verplicht.

Toelichting

Verplichtingen

Voor een toelichting op de verplichtingen wordt verwezen naar de toelichting op de uitgaven.

Uitgaven

Subsidies

Verduurzamingsopgave uit aardgasbaten

De middelen voor de waardevermeerderingsregeling kennen een 100% eindejaarsmarge. Daarom worden de niet benutte middelen uit 2020 (€ 2,5 mln) doorgeschoven naar 2021. Vanwege het grotere verbruik van de waardevermeerderingsregeling is het budget van € 14,2 mln uit 2022 naar 2021 geschoven. Daarnaast is € 34,9 mln overgeheveld uit de

risicoreservering voor Groningen op de aanvullende post om de regeling tot en met oktober 2021 te kunnen voortzetten. Nadere besluitvorming over het vervolg van deze regeling is aan een nieuw kabinet.

Inkomensoverdrachten

Schadevergoedingen

Naar aanleiding van de aangepaste begroting van het IMG voor 2021 en de meerjarige raming die door EZK is opgesteld, wordt het in de EZK-begroting opgenomen bedrag voor de schadebetalingen bijgesteld.

Vergoeding waardedaling Groningen

Naar aanleiding van de aangepaste begroting van het IMG voor 2021 en de meerjarige raming die door EZK is opgesteld, wordt het in de EZK-begroting opgenomen bedrag voor de waardedalingsvergoedingen bijgesteld.

Vergoeding immateriële schade Groningen

Naar aanleiding van de aangepaste begroting van het IMG voor 2021 wordt het bedrag voor de vergoedingen van immateriële schade aangepast.

Vermogensverschaffing/-onttrekking

Kapitaalinjectie EBN

Er is een raming toegevoegd voor een kapitaalinjectie voor EBN. De verwachting is dat het eigen vermogen van EBN door de lagere winning uit het Groningenveld en hogere verplichtingen voor de schadeafhandeling en de versterkingsoperatie aangevuld moet worden.

Bijdrage aan agentschappen

Bijdrage aan RVO.nl

Naar aanleiding van de aangepaste begroting van het IMG voor 2021 en de meerjarige raming die door EZK is opgesteld wordt het in de EZK-begroting opgenomen bedrag bijgesteld. Navenamt aan de stijging van de uitvoeringskosten voor schadevergoedingen, vergoedingen voor waardedaling en vergoedingen van immateriële schade, stijgt ook de BTW-component van deze uitvoeringskosten. De BTW-component wordt niet op de NAM verhaald.

Ontvangsten

Schadevergoedingen

Dit betreft een bijstelling van de ontvangsten van de NAM, die samenhangen met de uitgaven voor de schadeafhandeling. Deze kosten worden via een heffing bij de NAM in rekening gebracht.

Uitvoeringskosten schade

Dit betreft een bijstelling van de ontvangsten van de NAM, die samenhangen met de uitgaven voor de uitvoeringskosten.

Mijnbouwwet

De raming voor inkomsten uit de Mijnbouwwet is met € 20 mln naar beneden bijgesteld in 2021 en met € 5 mln in 2022.

Vergoeding waardedaling Groningen

Dit betreft een bijstelling van de ontvangsten van NAM die samenhangen met de uitgaven voor vergoedingen van waardedalingen. Deze kosten worden via een heffing bij de NAM in rekening gebracht.

Vergoeding immateriële schade

Dit betreft een bijstelling van de ontvangsten van NAM die samenhangen met de uitgaven voor vergoedingen van waardedalingen. Deze kosten worden via een heffing bij de NAM in rekening gebracht.

Publieke seismische dreigings- en risicoanalyse (SDRA)

TNO voert voor EZK de publieke seismische dreigings- en risicoanalyse (SDRA) uit, die inzicht geeft in de seismische dreiging in Groningen. De kosten hiervan worden via de wettelijke heffing voor de versterking op de NAM verhaald.

Versterken industrie

EZK is verantwoordelijk gebleven voor de versterking van de industrie. De NCG gaat deze versterking uitvoeren. De kosten worden achteraf verhaald op de NAM.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 40 Apparaat Kerndepartement

Tabel 23 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbegroting 2021(1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB's (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	286.313	0	286.313	11.558	297.871	3.164	3.840	6.149	10.268
Uitgaven	286.313	0	286.313	11.558	297.871	3.164	3.840	6.149	10.268
<i>Personele uitgaven</i>									
eigen personeel	171.294		171.294	9.242	180.536	4.260	3.466	3.493	2.807
inhuur externen	10.293		10.293	743	11.036				
overige personele uitgaven	15.962		15.962	- 3.567	12.395 - 10.559	- 11.279	- 12.304	- 8.939	
<i>Materiële uitgaven</i>									
ICT	14.998		14.998	- 1.770	13.228	6.513	8.963	12.317	13.464
bijdrage aan SSO's	14.066		14.066		14.066				
DICTU	21.147		21.147		21.147				
overige materiële uitgaven	38.553		38.553	6.910	45.463	2.950	2.690	2.643	2.936
Ontvangsten	24.992	0	24.992	0	24.992	24.336	24.336	24.336	24.336
ACM	17.589		17.589		17.589	17.589	17.589	17.589	17.589
SoDM	3.150		3.150		3.150	3.150	3.150	3.150	3.150
CPB	1.643		1.643		1.643	1.643	1.643	1.643	1.643
kerndepartement	2.610		2.610		2.610	1.954	1.954	1.954	1.954

Toelichting op de verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

Er is € 6,4 mln toegevoegd aan de personeelsbudgetten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Deze toevoeging aan budgetten komt onder andere door de verhoging van het budget voor directie Bedrijfsleven en Innovatie met betrekking tot 10 fte extra door COVID-19 (€ 1 mln), de budgetverhoging voor SodM in verband met de Parlementaire Enquête Groninger Aardgaswinning (€ 1,2 mln), de overheveling vanuit het Nationaal Groeifonds in verband met apparaatskosten voor de stafdirectie NGF (€ 2,7 mln) en de overheveling vanuit het Nationaal Groeifonds in verband met apparaatskosten van de fondsbeheerder EZK (€ 1,3 mln).

Materiële uitgaven

Er is € 5,2 mln toegevoegd aan de materiële budgetten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Deze toevoeging van budgetten komt onder andere door de verhoging van het budget voor directie Communicatie voor de communicatie over het Klimaatakkoord (€ 2 mln), de verhoging van het materieel budget in verband met het Programma Informatiehuis-houding PIT (€ 1,4 mln), de overheveling vanuit BZK van het startbudget voor de interdepartementale traject naar aanleiding van de Parlementaire

ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (€ 2,4 mln). Een deel van het materieel budget van CPB is overgeheveld naar BZK ten behoeve van de generieke dienstverlening van FMH (- € 0,5 mln).

4.2 Artikel 41 Nog onverdeeld

Tabel 24 Nog onverdeeld (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbegroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB's (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	0	0	0	37.678	37.678	34.453	33.782	32.918	31.121
Uitgaven	0	0	0	37.678	37.678	34.453	33.782	32.918	31.121
<i>Loonbijstelling</i>	0	0	0	22.127	22.127	18.931	18.861	18.566	18.359
programma				22.127	22.127	18.931	18.861	18.566	18.359
apparaat									
<i>Prijsbijstelling</i>	0	0	0	23.923	23.923	23.422	22.821	22.252	20.662
programma				23.923	23.923	23.422	22.821	22.252	20.662
apparaat									
Onvoorzien	0	0	0	- 8.372	- 8.372	- 7.900	- 7.900	- 7.900	- 7.900
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting op de verplichtingen en uitgaven

Loon- en prijsbijstelling

Bij Voorjaarsnota 2021 is de loon- en prijsbijstellingstranche 2021 uitgedeeld. De loonbijstelling betreft de vergoeding voor de stijging van de contractloonontwikkeling en de stijging van de sociale lasten voor de overheidswerkgever. De prijsbijstelling betreft de verwerking van de stijging van de diverse prijsindexen. De loon- en prijsbijstellingstranche 2021 zal bij de eerst volgende begrotingsronde uitgedeeld worden aan de relevante loon- en prijsgevoelige onderdelen.

Onvoorzien

Bij Voorjaarsnota 2021 vindt er dekking plaats vanuit het budget Onvoorzien. De dekking is bestemd voor de investering in het warmtetransportnetwerk (WarmtelinQ) tussen Rotterdam en Den Haag. Bij de eerst volgende begrotingsronde wordt het budget gecompenseerd uit de loon- en prijsbijstellingstranche.

5 Agentschappen

5.1 Agentschap Telecom (AT)

Tabel 25 Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap AT Suppletoire begroting 2021 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1 ^e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet	60.435	4.278	64.713
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	31.665	4.278	35.943
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	4.654	0	4.654
<i>waarvan omzet derden</i>	24.116	0	24.116
Rentebaten	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	60.435	4.278	64.713
Lasten			
Apparaatskosten	57.260	4.278	61.538
Personele kosten	36.495	3.405	39.900
<i>waarvan eigen personeel</i>	30.624	2.724	33.348
<i>waarvan inhuur externen</i>	3.403	681	4.084
<i>waarvan overige personele kosten</i>	2.468	0	2.468
Materiële kosten	20.765	873	21.638
<i>waarvan apparaat ICT</i>	0	0	0
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	12.556	0	12.556
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	8.209	873	9.082
Rentelasten	50	0	50
Afschrijvingskosten	3.050	0	3.050
Materieel	2.000	0	2.000
<i>waarvan apparaat ICT</i>	0	0	0
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	2.000	0	2.000
Immaterieel	1.050	0	1.050
Overige lasten	75	0	75
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	75	0	75
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	0	0	0
Totaal lasten	60.435	4.278	64.713
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	0	0	0
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	0	0	0

Toelichting op de baten

De mutatie op de omzet moederdepartement bestaat uit de gelden voor de uit te voeren projecten Digitale Economie (1,9 mln), Pan-European Public Procurement Online (0,5 mln) en Cyber Security ACT (1,9 mln).

Toelichting op de lasten

In aanvulling hierop zijn de apparaatskosten met eenzelfde omvang (4,3 mln) gemuteerd, onderverdeeld in personele kosten (3,4 mln) en materiele kosten (0,9 mln).

Tabel 26 Kasstroomoverzicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1 ^e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2021 + depositorekeningen	9.352	0	9.352
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	60.756	0	60.756
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 57.706	0	- 57.706
2. Totaal operationele kasstroom	3.050	0	3.050
Totaal investeringen (-/-)	- 6.455	0	- 6.455
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringkasstroom	- 6.455	0	- 6.455
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	1.837	1.837
Aflossingen op leningen (-/-)	- 2.910	0	- 2.910
Beroep op leenfaciliteit (+)	5.765	0	5.765
4. Totaal financieringskasstroom	2.855	1.837	4.692
5. Rekening-courant RHB 31 december 2021 (=1+2+3+4)	8.802	1.837	10.639

Toelichting op het kasstroomoverzicht

De mutatie op de eenmalige storting door het moederdepartement bestaat uit de compensatie verhuizing AT locatie Groningen naar de Eemsgolaan. Deze gelden worden rechtstreeks toegevoegd aan het Eigen Vermogen.

5.2 Dienst ICT Uitvoering (DICTU)

Tabel 27 Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap DICTU Suppletoire begroting 2021 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1 ^e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet	302.203	34.810	337.013
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	<i>206.530</i>	<i>23.790</i>	<i>230.320</i>
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	<i>93.922</i>	<i>10.818</i>	<i>104.740</i>
<i>waarvan omzet derden</i>	<i>1.751</i>	<i>202</i>	<i>1.953</i>
Rentebaten	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	302.203	34.810	337.013
Lasten			
Apparaatskosten	270.483	41.910	312.393
Personele kosten	179.758	37.623	217.381
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>83.468</i>	<i>3.982</i>	<i>87.450</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>91.990</i>	<i>33.090</i>	<i>125.080</i>
<i>waarvan overige personele kosten</i>	<i>4.300</i>	<i>552</i>	<i>4.852</i>
Materiële kosten	90.725	4.287	95.012
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>16.700</i>	<i>1.259</i>	<i>17.959</i>
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>20.760</i>	<i>1.698</i>	<i>22.458</i>
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	<i>53.265</i>	<i>1.330</i>	<i>54.595</i>
Rentelasten	9	0	9
Afschrijvingskosten	31.212	- 7.101	24.111
Materieel	15.744	- 3.568	12.176
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>15.744</i>	<i>- 3.568</i>	<i>12.176</i>
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Immaterieel	15.468	- 3.533	11.935
Overige lasten	500	0	500
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>500</i>	<i>0</i>	<i>500</i>
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal lasten	302.203	34.810	337.013
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	0	0	0
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	0	0	0

Toelichting op de baten

Het werkpakket van DICTU is fors gegroeid (en daarmee ook de omzet) in het eerste kwartaal van 2021. Dit leidt tot een toename van de omzetverwachting met € 34,8 mln ten opzichte van de omzetverwachting ten tijde van het opstellen van de ontwerp-begroting. De verwachte omzetgroei bij het kerndepartement van € 23,8 mln komt met name door implementatie van Rijkszaak bij verschillende onderdelen, een gestegen vraag naar werkplekdienstverlening en beheer van applicaties ten behoeve van de uitvoering van extra corona gerelateerde regelingen.

De groei van de omzet bij overige departementen (€ 10,8 mln) wordt met name veroorzaakt door een opdracht voor applicatie-ontwikkeling van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RiVG) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en nieuwe opdrachten voor Rijkszaak, zoals bij Rijkswaterstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Toelichting op de lasten

Om aan de gestegen vraag naar ICT-dienstverlening te kunnen voldoen nemen de personele kosten toe met € 37,6 mln ten opzichte van de ontwerp-begroting. Door de snelle toename van de opdrachtenportefeuille door nieuwe opdrachten van zowel bestaande als nieuwe klanten vangt DICTU de benodigde extra capaciteit in eerste instantie op door de benodigde ICT expertise extern in te huren (€ 33,1 mln). Daarnaast gaat DICTU onverminderd voort met de voorgenomen verambtelijking om te komen tot een betere verhouding tussen eigen personeel en externe inhuur.

De afschrijvingskosten ten opzichte van de begroting nemen af met € 7,1 mln in verband met een versnelde afwaardering van activa in 2020.

Tabel 28 Kasstroomoverzicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1 ^e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2021 + depositorekeningen	20.158	3.822	23.980
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	302.203	34.810	337.013
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 270.991	- 41.911	- 312.902
2. Totaal operationele kasstroom	31.212	- 7.101	24.111
Totaal investeringen (-/-)	- 32.000	1.600	- 30.400
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringkasstroom	- 32.000	1.600	- 30.400
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 31.212	7.101	- 24.111
Beroep op leenfaciliteit (+)	32.000	- 1.600	30.400
4. Totaal financieringskasstroom	788	5.501	6.289
5. Rekening-courant RHB 31 december 2021 (=1+2+3+4)	20.158	3.822	23.980

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het beroep op de leenfaciliteit is aangepast op de ingediende leenaanvraag voor 2021 bij het Ministerie van Financiën.

5.3 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)

Tabel 29 Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap RVO. nl
Supplettoire begroting 2021 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1 ^e supplettoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet	772.836	204.846	977.682
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	351.480	177.914	529.394
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	386.137	28.459	414.596
<i>waarvan omzet derden</i>	35.219	- 1.527	33.692
Rentebaten	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	772.836	204.846	977.682
Lasten			
Apparaatskosten	757.779	204.846	962.625
Personele kosten	415.682	66.872	482.554
<i>waarvan eigen personeel</i>	326.360	26.504	352.864
<i>waarvan inhuur externen</i>	65.526	40.368	105.894
<i>waarvan overige personele kosten</i>	23.796	0	23.796
Materiële kosten	342.097	137.974	480.071
<i>waarvan apparaat ICT</i>	3.496	0	3.496
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	176.941	6.900	183.841
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	161.660	131.074	292.734
Rentelasten	0	0	0
Afschrijvingskosten	14.557	0	14.557
Materieel	557	0	557
<i>waarvan apparaat ICT</i>	0	0	0
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	557	0	557
Immaterieel	14.000	0	14.000
Overige lasten	500	0	500
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	500	0	500
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	0	0	0
Totaal lasten	772.836	204.846	977.682
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	0	0	0
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	0	0	0

Toelichting op de baten

Omzet moederdepartement

De totale mutatie in de omzet vanuit het moederdepartement bedraagt € 177,9 mln. Deze mutatie is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- De omzet vanuit het DG Bedrijfsleven & Innovatie (B&I) stijgt met € 38,2 mln. Dit betreft aanvullende opdrachten voor de Baangerelateerde Investeringskorting (€ 17,1 mln), beleids- en bedrijfsondersteuning monitoring (€ 5,2 mln), de Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (€1,0 mln) en overige programma's (€ 14,9 mln).

- De omzet vanuit het DG Klimaat en Energie (K&E) stijgt met € 8,4 mln. De begroting is verhoogd om deze meer in lijn te brengen met de beleidsopgave. De toename in de opdracht heeft voornamelijk betrekking op regelingen als gevolg van het Klimaatakkoord en het Expertise Centrum Warmte. Daarnaast is mede door de overheveling van SEEH van BZK naar K&E de opdracht Stimulering Duurzame Energieproductie toegenomen. Verder is Commissie Mijnbouwschade in 2021 operationeel geworden.
- De opdracht aan de Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) is met € 129,5 mln toegenomen. Als gevolg van een stijgende toename van het aantal binnenkomende aanvragen, en de daarmee samenhangende afhandeling van deze aanvragen, heeft dit tot gevolg gehad dat de kosten zullen toenemen in het jaar 2021. In het jaar 2021 wil IMG het gerealiseerde afhandelingsvolume van eind 2020 blijven voortzetten.
- De opdracht voor de Directie Chief Economist neemt toe met € 2,2 mln. Dit komt onder andere door aanvullende opdracht Beter Aanbesteden (1,0 mln).

Omzet overige departementen

De totale mutatie in de omzet van overige departementen bedraagt € 28,4 mln. Deze mutatie is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- De omzet vanuit het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit stijgt met € 13,0 mln. Deze stijging wordt veroorzaakt door meerwerkopdrachten voor onder andere het Stikstof dossier (€ 7,3 mln) en Basisregistratie Grootchalige Topografie (€ 4,7 mln) en overig (€ 1,0 mln).
- De omzet van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is gelijk aan de raming in de ontwerpbegroting.
- De opdracht vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is uitgebreid met diverse aanvullende opdrachten (€ 5,3 mln). Zo is er meerwerk op de regeling Taskforce woningcorporaties (€ 1,0 mln), extra budget voor de uitvoering van de programma's Programma Aardgasvrije Wijken, Energielabel, en Viewer voor transitievisies Warmte (€ 0,6 mln). Verder zijn er overige aanvullende opdrachten (€ 3,7 mln) verstrekt.
- De opdracht vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat stijgt met € 6,2 mln. Dit wordt met name veroorzaakt door aanpassing aan de definitieve opdracht 2021 (€ 4,1 mln). Daarnaast is sprake van aanvullende opdrachten voor een stikstofmaatregel, de voorbereidingsopdracht Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouw materiaal (€ 0,8 mln) en verschillende andere opdrachten (€ 1,3 mln).
- De omzet van de andere departementen stijgt met € 4,0 mln door bijstelling aan de definitieve opdrachten. De grootste mutatie vindt plaats bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (€ 3,6 mln). Dit bestaat uit meerwerk dat grotendeels ligt bij de Subsidieregeling Ondersteuning Wijkverpleging (€ 1,5 mln) en Stimuleringsregeling E-Health Thuis.

Omzet derden

De totale mutatie in omzet derden bedraagt een afname van € 1,5 mln. Dit betreft vooral de omzet vanuit de provincies die daalt met € 1,2 mln, door aanpassingen naar de definitieve opdracht.

Bijzondere baten

Zoals ook het geval ten tijde van de ontwerpbegroting 2021 verwacht RVO geen ontvangsten in het kader van bijzondere baten.

Toelichting op de lasten

De baten en lasten stijgen beide met € 204,8 mln. De toename van het opdrachtvolume zoals hierboven toegelicht leidt tot hogere uitvoeringskosten. Dit vertaalt zich in een stijging van de personele lasten (€ 66,9 mln), waarbij zowel hogere kosten voor ambtelijk personeel (€ 26,5 mln) als hogere kosten voor externe inhuur (€ 40,4 mln) zijn geraamd. De materiële kosten nemen toe met (€ 138,0 mln). De materiële kosten zijn onder te verdelen in directe en indirecte kosten, waarbij de directe materiële kosten verband houden met de uitvoering van opdrachten. De toename van het opdrachtenpakket leidt daardoor tot een stijging van € 131,1 mln aan overige materiële kosten. Dit geldt in mindere mate voor de toename in de bijdrage aan Shared Service Organisaties (€ 6,9 mln).

Tabel 30 Kasstroomoverzicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1 ^e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2021 + depositorekeningen	112.718	- 24.525	88.193
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	772.836	347.999	1.120.835
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 758.279	- 342.798	- 1.101.077
2. Totaal operationele kasstroom	14.557	5.201	19.758
Totaal investeringen (-/-)	- 29.200	- 14.900	- 44.100
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringkasstroom	- 29.200	- 14.900	- 44.100
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 14.606	- 1.504	- 16.110
Beroep op leenfaciliteit (+)	29.200	14.900	44.100
4. Totaal financieringskasstroom	14.594	13.396	27.990
5. Rekening-courant RHB 31 december 2021 (=1+2+3+4)	112.669	- 20.828	91.841

Toelichting op het kasstroomoverzicht

In het kasstroomoverzicht is zichtbaar dat het grotere opdracht pakket zorgt voor hogere operationele ontvangsten en uitgaven. Ook de investeringen zijn toegenomen, wat voornamelijk het gevolg is van een beleidswijziging die in de zomer van 2019 is doorgevoerd. De wijziging schrijft voor dat ontwikkeling van software binnen het opdrachtenpakket als een investering wordt gepresenteerd en niet meer als omzet.